

Fremsat den 8. februar 2019 af Christian Poll (ALT), Uffe Elbæk (ALT), Julius Graakjær Grantzau (ALT),
Carolina Magdalene Maier (ALT) og Rasmus Nordqvist (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning

om et løft af naturkvaliteten i Danmarks nationalparker

Folketinget pålægger regeringen at lægge konkrete planer, som gør, at alle Danmarks nationalparker opnår status som beskyttede områder i IUCN's kategori II, dvs. som internati-

onalt anerkendte nationalparker, inden for en 10-årig periode.

Bemærkninger til forslaget

Det siges, at Danmark har fem nationalparker: Nationalpark Mols Bjerge, Nationalpark Thy, Nationalpark Vadehavet, Nationalpark Skjoldungernes Land og Nationalpark Kongernes Nordsjælland. I Danmark dækker begrebet nationalpark imidlertid ikke alene over uberørte naturområder i dag. De danske nationalparker rummer også landbrug, industri og bebyggelse.

Den danske forståelse af begrebet nationalpark står i modsætning til den internationale forståelse, som kommer til udtryk i International Union for Conservation of Nature (IUCN) kategorisering af beskyttede områder. Nationalparker, som er i kategori II, forstås som rene eller næsten rene naturområder. Set i et internationalt perspektiv er det således en falsk varedeklaration at påstå, at Danmark har fem nationalparker.

Med dette beslutningsforslag ønsker forslagsstillerne, at regeringen først igangsætter en undersøgelse af, hvordan de danske nationalparkeres naturtilstand lever op til IUCN's kategorier, og derefter udarbejder en handlingsplan, der sikrer, at de fem nationalparker inden for en 10-årig periode lever op til IUCN's kategori II.

Baggrund

Den danske natur og biodiversitet er under pres. Ud af 8.169 hjemmehørende arter, der i perioden 2003-2010 har kunnet vurderes i overensstemmelse med reglerne for anvendelsen af rødlistesystemet, er 1.526 arter vurderet som truede (»1.526 truede arter på den danske Rødliste«, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet, den 11. juni 2014, www.dce.au.dk).

Danmarks Naturfredningsforening og WWF Verdensnaturfonden konkluderede i 2017, at Danmark halter efter i forhold til sine forpligtelser til at nå de internationale mål for biodiversitet (Aichimålene) (»Biodiversitetsbarometer – Vurdering af Danmarks indsats for biodiversitet 2017«, Danmarks Naturfredningsforening og WWF Verdensnaturfonden, 2017).

Den bedste måde at sikre den tilbageværende biodiversitet på er ved at skabe store, sammenhængende områder, hvor naturen kan vokse vildt uden menneskelig indblanding. Sådanne områder kan de danske nationalparker blive, og derfor skal der lægges konkrete planer for at beskytte naturen og give biodiversiteten forsteret.

I 2007 vedtog Folketinget loven om nationalparker, jf. lov nr. 533 af 6. juni 2007. Lovens hovedformål er at styrke og udvikle naturen, herunder skabe og sikre større sammenhængende naturområder og landskaber af national og international betydning. Lovgivningen rummer imidlertid ingen krav eller restriktioner med dette formål for øje.

Nationalparkerne eller dele heraf er alene beskyttet via de gængse værktøjer som vildtreservater, fredede områder eller

§ 3-områder, og de drives for eksempel som græsningsskov eller indeholder urørt skov.

Udpegningen af de danske nationalparker har ikke været baseret på forskeres anbefalinger. Udpegningen synes i højere grad at handle om landskabs- og kulturfredninger samt turisme og friluftsliv end vild natur og biodiversitet.

I 2013 konkluderede statsrevisorerne i »Beretning nr. 6/2013 om etableringen af nationalparker i Danmark«, at »Miljøministeriets faglige og styringsmæssige rammer for nationalparkerne ikke har været helt tilstrækkeligt til at sikre, at nationalparkerne på længere sigt kan styrke og udvikle naturen«.

De danske nationalparker rummer byområder, landbrug og skovbrug – områder helt uden naturværdier af national betydning. Formålet med de danske nationalparker er stadig uklart, og der tages ikke i dag hensyn til optimal biodiversitetsbeskyttelse i nationalparkerne.

IUCN

IUCN er en global paraplyorganisation, der blev grundlagt i 1949 med naturbeskyttelse som omdrejningspunkt. IUCN's internationale kategorisering skaber fælles standarder og gør det muligt at sammenligne naturbeskyttelsen af områder i flere lande. Kategoriseringen anbefales i regi af FN's biodiversitetskonvention (»Programme of Work on Protected Areas«, CBD, 2004, www.cbd.int).

IUCN benytter seks kategorier, hvoraf de første tre omfatter beskyttede naturområder med overvejende eller fuldstændig udelukkelse af direkte menneskelig påvirkning, mens de tre sidste kategorier omfatter beskyttede naturområder i kulturlandskaber med større menneskelig påvirkning. Det primære formål med de enkelte kategorier bør ifølge IUCN kendetegne minimum tre fjerdedele af arealet i et naturbeskyttelsesområde.

I Danmark anvender vi allerede IUCN's kategorier – f.eks. da Miljøstyrelsen i september 2018 præsenterede et nyt overblik over naturfredninger. Miljøstyrelsen skal i marts 2019 bruge de nye tal for fredninger, når man indberetter beskyttede områder til EU og FN (»Nyt overblik over naturfredninger«, Miljøstyrelsen, den 27. september 2018, www.mst.dk).

IUCN beskriver kategori II-nationalparker som store naturlige eller næsten naturlige områder, der er udvalgt til at beskytte omfattende økologiske processer sammen med arter og økosystemer kendetegnende for området, som også skaber grundlaget for miljømæssige, kulturelle, spirituelle, videnskabelige, uddannelsesmæssige, rekreative og besøgsvenlige muligheder.

Det primære formål for kategori II er at beskytte naturlig biodiversitet sammen med dets underliggende økologiske struktur, støtte miljømæssige processer og fremme læring og

rekreacion («Category II: National Park», www.iucn.org/theme/protected-areas/about/protected-areascategories/category-ii-national-park).

Skriftlig fremsættelse

Christian Poll (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om løft af naturkvaliteten i Danmarks nationalparker.

(Beslutningsforslag nr. B 94)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.